

LANDSBYGD

SLUTPROTOKOLL, CENTERPARTIETS PARTISTÄMMA
19-22 SEPTEMBER 2013

Ett hållbart val
CENTERPARTIET

ÅKERMARKEN MÅSTE FÅ ETT ÖKAT SKYDD MOTION NR 9.5 – 9.10

- 9.5.1 Att Centerpartiets riksorganisation arbetar för att den Svenska åkermarken får ett ökat skydd
- 9.6.1 Att Centerpartiet driver frågan om att högklassig åkermark (klass 9-10) lyfts upp som riksintresse och att åkermarkens lagliga skydd förstärks.
- 9.7.1 Att befintlig åkermark får bättre lagligt skydd på nationell nivå.
- 9.7.2 Att kommuner inte får disponera den goda åkermarken till att bygga på.
- 9.8.1 Att det införs ett skydd för åkermark så att den klassas som riksintresse. Det ska inte vara lättare att bygga på en åker än på annan mark som skyddas av olika intressen.
- 9.9.1 Att alla riksintressen likställs och får en lika stor tyngd i samhällsplaneringen, vilket bör ge en hållbarare planering och bättre utnyttjande av olika resurser.
- 9.10.1 Att jordbruksmark får ett starkare skydd.
- 9.10.2 Att strandnära åkermark får bättre lagligt skydd.

Motionsyttrande:

Bördig jordbruksmark är en ovärderlig resurs för hela Sverige. Centerpartiet har i regeringen drivit på för ett bättre skydd av åkermark. Miljöprocessutredningen (SOU 2009:45) fick därför i uppdrag att analyserades frågan om huruvida jordbruksmark skulle kunna klassas som riksintresse. Utredningen gjorde dock bedömningen att det inte finns tillräckligt med stöd för att göra marken till riksintresse och konstaterar vidare att de bestämmelser som finns i miljöbalken bör vara tillräckliga för att förhindra att värdefull jordbruksmark går förlorad. Utredningen förslög istället att det görs en utvärdering av kommunernas tillämpning av miljöbalken samt en utvärdering av behovet av ändrade regler.

Enligt miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk för bebyggelse om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och ingen annan mark kan användas för att tillgodose behovet på ett tillfredsställande sätt.

Nu har regeringen beslutat att ge Jordbruksverket i uppdrag att utvärdera tillämpningen av relevant artikel i miljöbalken, undersöka hur länsstyrelserna tolkat sitt rådgivande ansvar i denna fråga, analysera hur bestämmelserna till skydd av åkermark tillämpas i förhållande till regler om

riksintresse, samt att ge en internationell utblick för att om möjligt utnyttja erfarenheter i andra länder. Uppdraget ska genomföras efter samråd med andra berörda myndigheter i nära kontakt med miljömålsberedningens arbete med en strategi för en långsiktigt hållbar markanvändning. Jordbruksverket ska redovisa utvärderingen den 30 september 2013 och den internationella utblicken den 31 december 2013.

För centerpartiet kommer också skyddet av äganderätten och det kommunala självstyret vara viktiga faktorer när slutlig ställning skall tas. Centerpartiet bör arbeta för en ökad användning av miljöbalkens lagrum för att ge rättsligt skydd av den svenska åkermarken.

Partistämman beslutar att anse följande att-satser besvarade:

9.5

9.7

9.8

9.9

9.10

Partistämman beslutar att bifalla följande att-satser:

9.6

Att centerpartiet tar tydlig ställning för att jordbruksmarken är en viktig resurs som måste skyddas bättre än idag

Att det starka skydd som jordbruksmarken har idag i miljöbalken tillämpas på ett sätt som likställer den med andra viktiga områden som kan tas i anspråk för exploatering

Att centerpartiet i alla beslutsorgan ska verka att åkermarkens värde ska uppgraderas och att kapitel 3 § 4 i miljöbalken följs

ÖKAD SJÄLVFÖRSÖRJNINGSGRAD MOTION NR 9.11 – 9.19

9.11.1 Att Centerpartiet på riksnivå sätter upp mål för Sveriges livsmedelsproduktion och antar en strategi/affärsplan för att nå dessa mål.

- 9.12.1 Att Centerrörelsen på alla nivåer och i alla sammanhang beslutar att kraftsamla och genomföra insatser för att konsekvent lyfta matfrågorna så att Centerpartiets signalement blir ”Matpartiet Centern”.
- 9.13.1 Att Centerpartiet på alla nivåer verkar för att Sveriges sjunkande självförsörjningsgrad när det gäller livsmedel vänds.
- 9.14.1 Att Centerpartiet ska arbeta för ett livsmedelsförsörjningsmål på 100 procent i Sverige, vilket innebär att svenska lantbrukare ska producera lika mycket livsmedel som konsumeras i Sverige.
- 9.14.2 Att Centerpartiet ska arbeta för att livsmedelsförsörjningsmålet ska vara en del av vår nationella säkerhetspolitik.
- 9.14.3 Att Centerpartiet ska driva en jordbrukspolitik som gör det ekonomiskt lönsamt för svenska lantbrukare att höja den totala produktionen så att livsmedelsförsörjningsmålet uppfylls.
- 9.15.1 Att Centerpartiet mår om våra bönder med bättre försörjningsmöjligheter.
- 9.16.1 Att öka livsmedelsproduktionen i Sverige.
- 9.17.1 Att Centerpartiet verkar för att regeringen tar fram en samlad strategi för ökad grad av självförsörjning av livsmedel i Sverige.
- 9.17.2 Att Centerpartiet arbetar för att regeringen tar fram en samlad strategi för ökad grad av självförsörjning av livsmedel i Sverige.
- 9.18.1 Att Centerpartiet verkar för att regeringen tar fram målsättningar för uthållig tillväxt och ökad produktion för svenskt lantbruk.
- 9.19.1 Att en utredning tillsätts med fokus på att underlätta för den svenska bonden att producera mat.

Motionsyttrande:

Motionärerna belyser en stor utmaning som centerpartiet-delar synen på fullt ut, nämligen livsmedelsproduktion och självförsörjning. Glädjande nog är en hel del på gång på området.

Exempelvis har Centerpartiet i regeringsställning för första gången på femton år tillsatt en ”bondeutredning”. Utredarens uppgift blir att föreslå en strategi för en positiv utveckling för de

gröna näringarna. Utredningen ska titta på vilka hinder och möjligheter som finns för en livskraftig svensk jordbruks- och trädgårdsnäring med fokus på primärproduktionen. Utredarens uppgift blir att föreslå en strategi och åtgärder som kan bidra till en positiv utveckling för näringen som helhet samt att studera faktorer som har relevans för konkurrenskraften, inte bara i Sverige utan även i relevanta konkurrentländer.

Utredarens uppdrag ska redovisas senast den 1 mars 2014.

Redan sedan tidigare har landsbygdsministern dragit igång projektet ”matlandet Sverige” som på bara några år har blivit en etablerad del av Livsmedelsverige och som gjort att det redan nu finns en rad positiva resultat av projektet. Till visionen om ”Matlandet Sverige” finns det en handlingsplan som har fem fokusområden.

- Offentlig mat
- Primärproduktion
- Förädlad mat
- Matturism
- Restaurang

Genom att jobba med alla fem områdena samlat kan de olika delarna dra nytta av varandra så att vi därmed kommer längre. Sedan är det angeläget att inom Matlandet Sverige ta fram strategier och möjligheter för utveckling av mindre och medelstora företag som förädlar och producerar livsmedel så att de kan växa och bidra till ökad självförsörjningsgrad

En av motionerna driver även kravet på att Centerpartiet ska driva en jordbrukspolitik som gör det ekonomiskt lönsamt för svenska lantbrukare att höja sin produktion. Centerpartiet har i regeringen som sin utgångspunkt i den nationella tillämpningen av EU:s jordbrukspolitik att riktiga, aktiva, bönder skulle prioriteras och bönder med djur ska särskilt prioriteras. Detta med tanke på att det oftast är djurbönderna som har det tufft ekonomiskt, och som har svårt att ställa om med kort varsel. Vidare jobbar landsbygdsministern för att få så mycket pengar som möjligt till producenten själv. Systemet ska vara så enkelt som möjligt för bonden.

Att anlägga ett säkerhetspolitiskt perspektiv på självförsörjningen vore ett sätt att belysa betydelsen av denna. Det finns emellertid mycket annat som också skulle kunna ges ett säkerhetspolitiskt perspektiv, ekonomi, miljö, flyktingströmmar etc. etc. Att tillskriva ett område

en särskild politisk betydelse ger det inte med automatik en högre politisk status, vilket försvarspolitiken själv torde vara ett beklämmande tydligt exempel på. Med detta sagt så sätter motionärerna fingret på hur viktig livsmedelsproduktionen är, även sett ur ett beredskapsperspektiv. Centerpartiet delar denna syn och driver på för att synliggöra detta. Centerpartiet anser att vi ska producera mer mat i Sverige. Framförallt för att minska den miljöpåverkan i andra länder som vår livsmedelsimport ger men det kan även finnas skäl att ur ett beredskapsperspektiv ha en stor inhemsk livsmedelsproduktion, vilket även försvarsberedningen påtalat. Svensk mat är miljömässigt hållbar och därför borde mer mat produceras här.

Partistämman beslutade att bifalla följande att-satser:

9.13.1

9.14.2

9.18

9.19

Att inom Matlandet Sverige ta fram strategier och möjligheter för utveckling av mindre och medelstora företag som förädlar och producerar livsmedel så att de kan växa och bidra till ökad självförsörjningsgrad

Partistämman beslutade att anse övriga att-satser i detta avsnitt besvarade:

9.11

9.12

9.14.1

9.14.3

9.15

9.16

9.17.1

9.17.2 besvaras i motionssvar 9.28

LANDSBYGDSUTVECKLING MOTION NR 9.20

9.20.1 Att Centerpartiet gör landsbygdspolitiken till den viktigaste frågan under innevarande mandatperiod och driver vidare frågan om landsbygdssäkring och skatteutjämning.

Motionsyttrande:

Motionen tar upp det faktum att allt fler människor väljer att bosätta sig i städer.

Utvecklingen är inte ny utan har pågått i årtionden och är heller inte något unikt för vårt land. Snarare är det ett globalt fenomen som får sitt genomslag även i Sverige. För första gången i mänsklighetens historia bor fler människor i städer än på landsbygden. Detta medför både utmaningar och möjligheter. Vissa av utmaningarna tas upp i motionen. Centerpartiet delar dock uppfattningen att landsbygdspolitiken är en central fråga utan att för den skull stå i motsats till våra städer.

Centerpartiet delar också uppfattningen att det är viktigt att vi driver frågorna om landsbygdssäkring och skatteutjämning vidare. Centerpartiet har stått bakom det förslag som den helt eniga Utjämningskommittén lämnade 2011 beträffande nytt skatteutjämningsystem. För närvarande pågår beredning av ett något reviderat förslag inom Regeringskansliet och en proposition kommer att läggas under hösten. Från Centerpartiets sida har det viktigaste varit att kostnadsutjämnningen genomförs i enlighet med utredningens förslag och detta har blivit verklighet i det nu liggande förslaget.

På Centerpartiets initiativ har regeringen också infört så kallad landsbygdssäkring vid regeringsbeslut för att de politiska konsekvenserna för landsbygden av ett beslut ska synliggöras. Vi behöver nu ta steg för att underlätta kommunernas och regionernas landsbygdssäkring genom att ta fram ”verktygslådor” för landsbygdssäkring. Sådana verktygslådor finns bland annat i Finland och i Storbritannien och kan liknas vid checklistor som den enskilda kommunen kan använda sig av för att landsbygdssäkra sina beslut. Centerpartiet vill att verktyg tas fram så att alla kommuner i Sverige kan arbeta med landsbygdssäkring.

Partistämman beslutade att anse följande att-sats besvarad:

9.20.1

KONTROLL AV KOSTTILLSKOTT MOTION NR 9.21

9.21.1 Att kommunerna får mera resurser för den kontroll och tillsyn som krävs för att bevaka den lokala butikshandeln.

9.21.2 Att bättre information och råd ges till allmänheten om vilken mat och kost som bäst lämpar sig för aktiva.

Motionsyttrande:

Motionen tar upp en fråga som egentligen gäller fler områden än enbart kosttillskott. Precis som distriktsstämman så förtjänstfullt påpekar i sitt svar så har vi varit drivande i frågan och genom Landsbygdsdepartementet sett till att Livsmedelsverket och kommunerna tillsammans med Läkemedelsverket arbetar med att skärpa tillsynen. Livsmedelsverket arbetar aktivt med kompetensutveckling hos kommunerna för genom bl.a. utbildningar och olika typer av vägledning. En ytterligare utökad tillsyn anser vi bör vara efterfrågansdriven och därmed också bekostas av de konsumenter eller producenter som efterfrågar den. Centerpartiet anser att de resurser som i dagsläget finns tillgängliga för att hantera frågan är tillräckliga.

Grunden i livsmedelslagstiftningen är att den som producerar och säljer livsmedel också ansvarar för att dessa är säkra och rätt märkta. Det gäller i alla led i livsmedelskedjan – produktion, tillverkning, import, transport, försäljning och servering till konsumenten – och det gäller både stora och små företag. Livsmedelsföretagare på alla stadier i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan ska i de företag de har ansvar för se till att livsmedel uppfyller de krav i livsmedelslagstiftningen som är tillämpliga för deras verksamhet och ska kontrollera att dessa krav uppfylls.

Partistämman beslutade att anse följande att-sats besvarad:

9.21

ALLMÄNNINGSMANTAL MOTION NR 9.22

- 9.22.1 Att Centerpartiet tar initiativ som gör att allmänningssmantalen hanteras på ett enhetligt och för bygderna bra sätt vid fastighetsaffärer.

Motionsyttrande:

Motionen påtalar ett behov av att de allmänningssmantal som finns kopplade till vissa jordbruksfastigheter förblir kopplade till dessa så att gårdarna, och i förlängningen bygderna inte utarmas om dessa styckas av vid fastighetsaffärer. Det är dock inte helt enkelt att genom lagstiftning komma åt denna problematik då varje enskilt fall är unikt. Centerpartiet gör bedömningen att den nu befintliga lagstiftningen på området är tillräcklig men att det möjligtvis kan behövas en kompetensutveckling på området hos berörda myndigheter, exempelvis Lantmäteriet.

<p>Partistämman beslutade att anse följande att-sats besvarad:</p>

<p>9.22.1</p>

FRAMTIDSUTFORMA SVERIGE EFTER UNGA MEDVETNA MÄNNISKORS ÖNSKAN OM UPPLEVELSE, NÄRHET TILL NATUREN OCH LIVSKVALITET MOTION NR 9.23

- 9.23.1 Att Centerpartiet skall vara det första parti som vågar satsa på ”rural urbanism” eller ”new ruralism” Det handlar om att utveckla attraktiva platser på landsbygden med destinationer för besökare att åka till, både för livsupplevelser och som förebilder till det framtidssäkra och hållbara liv de flesta längtar till.
- 9.23.2 Att Centerpartiet satsar på att bygga upp stadsmässiga byar där landsbygd och stad integreras i varandra som en naturlig plats för möten, verksamheter och boende. Ge tillgång till närproducerad mat, distansarbete genom digitaltekniken och övrig service genom energisnåla fossiloberoende smarta system.
- 9.23.3 Att centerpartiet satsar på att få igång entreprenörskap med betesdjur och röjning som hindrar vårt öppna vackra landskap att slynas igen genom att integrera arbetssökande invandrare och flyktingar samt ungdomar i landskapsvården. Detta medför också en hälsosammare närproducerad köttproduktion.

Motionsyttrande:

Motionen berör den ökande "trendigheten" som är kopplad till livet på landsbygden, främst uppmärksammas av urban, miljömedveten medelklass i våra storstäder. Nyckelord i sammanhanget är närodlat, ekologiskt, god djurvälstånd etc.

Att Centerpartiet ska utveckla attraktiva platser och resedestinationer på landsbygden eller bygga upp stadsmässiga byar eller något av det andra som motionärerna föreslår är inte realistiskt. Det är upp till respektive kommun att genom normal samhällsplanering avgöra hur marken i kommunen används.

Det Centerpartiet kan göra (och gör) är att skapa förutsättningar för en attraktiv landsbygd med politiska verktyg. Ett konkret exempel på detta är "Attraktionskraft Sverige" som Centerpartiet i regeringen drivit fram. Den fungerar som en kreativ arena för dialog och erfarenhetsutbyte i syfte att tydliggöra och utveckla de frågor som är centrala för lokal och regional attraktivitet. Andra exempel på konkret centerpolitik är landsbygdssäkring i beslutsfattandet, ökad decentralisering av makten, se till att det finns möjligheter för en god offentlig service i hela landet etc.

LEVANDE LANDSBYGD MOTION NR 9.24

- 9.24.1 Att Centerpartiet på sin förbundsstämma hösten 2013 initierar en förutsättningslös diskussion om hur partiet bäst kan skapa rättvisa förutsättningar för hela landet.
- 9.24.2 Att Centerpartiet därefter i en levande process/rådslag låter alla medlemmar komma till tals om hur partiet bäst kan få gehör för sina grundlagda idéer om aktiva levande bygder runt om i hela vårt land.

Motionsyttrande:

Distriktsstyrelsen nämner i sitt yttrande ett par av de punkter som berör det motionären efterlyser i sin skrivelse, nämligen den pågående vårkampanjen "vi ser hela landet" och det nyligen avslutade idéprogramarbetet. För en löpande diskussion finns även Centerpartiets landsbygdsnätverk där frågor med koppling till landsbygden kan dryftas. Vi har i framtagandet av vårt nya idéprogram öppnat för en extremt förutsättningslös diskussion om politikens inriktning. Denna diskussion är inte avslutad i och med att idéprogrammet är antaget utan fortsätter på distrikts- och riksstämmor liksom på kretsmöten runt om i landet. Inom ramen för vårkampanjen "Vi ser hela landet" finns dessutom ett diskussionsforum på intranätet Centralen där alla medlemmar kan diskutera och komma med förslag på olika sätt kopplat till kampanjen.

Även de många motionerna till denna stämman är det yttersta beviset för att den sortens levande process som motionären efterfrågar redan är i full gång.

Partistämman beslutade att anse följande att-sats besvarad:

9.23

9.24

EN VÄG IN FÖR LANTBRUKSKONTROLLER MOTION NR 9.25 - 9.26

- 9.25.1 Att bestämmelser om vilken lag som tar över införs när det finns motstående krav i lagstiftningen.
- 9.25.2 Att samordning mellan myndigheter sker på området.
- 9.25.3 Att servicen från myndigheter till personer som vill starta småskalig livsmedelsproduktion förbättras betydligt.
- 9.26.1 Att Centerpartiet utreder hur en lantbrukskontroll enligt devisen ”en väg in” skulle fungera.
- 9.26.2 Att resultatet av ovanstående utredning implementeras i Sveriges lantbrukskontroller.

Motionsyttrande:

Att veta vilken lag som gäller i olika lägen är centralt för att effektivt kunna bedriva sin företagsverksamhet. Därför finns det redan idag bestämmelser för hur lagstiftning ska tolkas och vilket lagrum som har företräde framför ett annat. Det är dock något som avgörs från fall till fall eftersom det inte på förhand går att avgöra hur olika lagar eller bestämmelser krockar med varandra.

Centerpartiet har dock ett uttalat mål att så långt det är möjligt minska regelkrångel för all typ av företagsamhet, framförallt den småskaliga. Det är ett arbete som sker fortlöpande och innefattar också samordningen av myndigheters arbete för att så långt som möjligt minimera dubbelarbete etc. Detta regelförenklingsarbete har som bland annat som syfte att just förbättra servicen för den som vill starta företag, oavsett bransch. Mätningar har också visat att Centerpartiet är det parti i regeringen som varit mest framgångsrika i detta arbete även om det

fortfarande återstår åtskilligt att göra på området. Det förtjänar också att påpekas att kommunerna spelar en viktig roll i detta arbete då det många gånger är på kommunal nivå som tillståndsgivning och handläggning av denna typ av ärenden sker. Motionen 9.26 behandlar ett väldigt viktigt område, inte bara för lantbrukare utan för alla företagare; regelförenkling och förbättrad service från våra myndigheter. Företagande och entreprenörskap är grunden för vår gemensamma välfärd. För att fler människor ska vilja starta och driva företag på landsbygden är det viktigt att krånglet och administrationen minskar. Processerna behöver anpassas till företagets verklighet – inte till myndigheternas. På så sätt sparar många företagare både tid och pengar samtidigt som den ”onödiga irritationen” minskar.

Mellan åren 2006 och 2010 minskade företagens administrativa kostnader med hela 7,3 miljarder kronor. För företag inom de gröna näringarna har regelbördan minskat med 37 procent sen 2006. I sammanhanget är det viktigt att inte glömma bort att det är den upplevda regelbördan som är viktig, inte själva procentsatsen. Därför kan bemötande och servicen som myndigheter erbjuder också spela en central roll. Frågan har länge varit central i Centerpartiets näringspolitiska arbete och skulle knappast vinna på att utredas ännu en gång. Snarare handlar det om att behålla det fokus på minskat krångel och förbättrad service som vi redan idag har.

Vidare är fortsatt förenkling för företagande något som prioriteras högt av regeringen. Sverige ligger långt fram i arbetet med att förenkla för företagarna jämfört med de flesta andra länder, men mer kan göras. Idag tvingas svenska företagare varje år lämna in över 90 miljoner blanketter till minst 70 olika myndigheter. ”En dörr in” är en elektronisk tjänst på verksamt.se och regeringens målsättning är att grundläggande uppgifter och företaget och dess verksamhet bara ska behöva lämnas en gång och till ett ställe. Syftet är att kraftigt reducera den administrativa bördan för företagen och underlätta kontakten med myndigheterna.

Partistämman beslutade att anse följande att-satser besvarade:

9.25

9.26

MAT ISTÄLLET FÖR MEDICIN MOTION NR 9.27

9.27.1 Att Centerpartiet än mer stimulerar lantbruket i Sverige för omställning till ekologiska odlingar.

9.27.2 Att Centerpartiet arbetar för en uppdatering av livsmedelsdatabasen för ekologiskt odlade produkter för jämförelse.

9.27.3 Att Centerpartiet via olika mediekkanaler och utbildningar medvetandegör allmänheten om ekologisk mat som alternativ till medicinska behandlingar.

Motionsyttrande:

Motionen behandlar ett väldigt viktigt område för såväl Centerpartiets politik som för hela vårt samhälle; maten vi äter. Motionären efterlyser en uppdatering av livsmedelsdatabasen. Det är möjligt att det skulle kunna bidra till förbättrade livsmedel men den administreras av Livsmedelsverket och centerpartiet anser att det är upp till dem att göra bedömningen om ett behov av uppdatering finns. När det gäller ekologisk mat så är centerpartiet generellt sett positiv till att odla ekologiskt och det finns i landsbygdsprogrammet idag omfattande stöd till omställning till ekologisk odling (ca en halv miljard kr).

Det finns dock ett antal tester och rapporter som visar att ekologiska produkter inte alls har ett högre näringsvärde. Det är sannolikt så att man genom att äta i säsong, nyskördad och närodlat får i sig lika mycket näringsämnen som vid ekologisk produktion.

Partistämman beslutade att avslå följande att-sats:

9.27.3

Partistämman beslutade att anse övriga att-satser i detta avsnitt besvarade:

9.27.1

9.27.2

URSPRUNGSMÄRKNING AV LIVSMEDEL MOTION NR 9.28 – 9.31

9.28.1 Att Centerpartiet beslutar att kraftfullt arbeta för att en ursprungsmärkning av kött, köttprodukter och ost införs i Sverige och helst i hela EU.

9.29.1 Att partistyrelsen får i uppdrag att påverka riksdag och regering att beslut om ursprungsmärkning kommer till stånd enligt motionen.

- 9.30.1 Att krav på ursprungsmärkning även av sammansatta livsmedel införs och att det enligt finsk modell är tillåtet att sätta den svenska flaggan på livsmedel som är gjorda i Sverige av svenska råvaror.
- 9.31.1 Att Centerpartiet skall arbeta för att ett krav på obligatorisk ursprungsmärkning av all mat införs skyndsamt, på samma sätt och med samma regler som idag gäller för nötkött, fisk och honung.

Motionsyttrande:

Centerpartiet delar motionärernas åsikt att det finns fördelar med en ursprungsmärkning av livsmedel. Centerpartiet arbetar redan idag för ursprungsmärkning av köttprodukter inklusive charkuterivaror och mejeriprodukter. Det är också angeläget att exempelvis potatis räknas in i handelsnorm för frukt och grönt för att få en tydligare märkning. Det är dock inget som hindrar svenska producenter från att redan idag ursprungsmärka sina produkter på frivillig väg, tvärtom är det något vi vill uppmuntra. Den svenska primärproduktionen är av sådan klass att det snarast borde ses som en kvalitetsstämpel och försäljningsargument att jobba med ursprungsmärkning.

Vad gäller obligatorisk ursprungsmärkning för sammansatta produkter så ser centerpartiet gärna att fler produkter ursprungsmärks och ställer oss positiva till att ursprungsmärka huvudingrediensen i olika livsmedel, det kan till exempel handla om kycklingens ursprung i en kycklingsallad eller köttfärsens ursprung i en lasagne. Men när det handlar om att ursprungsmärka innehållet utöver huvudråvaran så menar att det är viktigt att noga väga av kostnaden mot nyttan innan vi går vidare med ytterligare förslag på obligatorisk ursprungsmärkning.

Partistämman beslutade att bifalla följande att-satser:

att Centerpartiet intensifierar sitt arbete med frågorna om ursprungsmärkning för att på så vis stärka svensk livsmedelsproduktion genom att fortsätta driva på för obligatorisk ursprungsmärkning av livsmedel inom hela EU.

att krav på ursprungsmärkning även gäller sammansatta livsmedel.

att Centerpartiet arbetar för att potatisen ska räknas in i handelsnormen för frukt och grönt, för där finns klara regler för märkning

Partistämman beslutade att anse övriga att-satser i detta avsnitt besvarade:

9.28 – 9.31

SVENSK LIVSMEDELSPRODUKTION MOTION NR 9.32 – 9.35

- 9.32.1 Att utforma regler/tydliga krav vid offentlig upphandling av livsmedel när det gäller hur livsmedel tagits fram, producerats och fötts upp så att framtagandet/produktionen ska ha följt Svenskt regelverk.
- 9.32.2 Att i förhandling om nya CAP ska Sverige bevaka och bevara tidigare stödnivåer alternativt förhöjda utifrån högre produktionskostnader i Sverige och utifrån högre ställda krav med följderna dyrare produktionskostnader i Sverige och för Svenska Lantbrukare.
- 9.32.3 Att verka för sänkta arbetsgivaravgifter för arbetsgivare med 1-5 anställda.
- 9.33.1 Att Centerpartiet arbetar för att samtliga kommuner och landsting börjar köpa mat från svenska kretsloppsgårdar.
- 9.33.2 Att Centerpartiet driver frågan om att införa matpolicy som tar ansvar för miljöfrågan och djurskyddslagstiftningen på alla nivåer i Sverige.
- 9.33.3 Att Centerpartiet verkar för att införa matpolicy på nationell nivå och i statens samtliga bolag.
- 9.33.4 Att Centerpartiet driver frågan om konkurrensneutralitet även för svenska lantbrukare i EU.
- 9.34.1 Att svenskt jordbruk får ekonomiskt rättvisa villkor.
- 9.34.2 Att regelverket förenklas så att det blir jämförbart med EU.
- 9.34.3 Att vid bestämmelser i Sverige som innebär dyrare produktion så ska åtgärder för konkurrensneutralitet införas.
- 9.35.1 Att Centerpartiet ska verka för en förändring av EU:s jordbruksstöd så att det gynnar de aktiva jordbrukarna som arbetar på sina gårdar och därigenom skapar arbetstillfällen osv.

- 9.35.2 Att Centerpartiet ska, i sin strävan att hela Sverige ska leva, verka för att Sveriges lantbrukare producerar tillräckligt med livsmedel för att vi ska vara självförsörjande osv.

Motionsyttrande:

Centerpartiet delar till fullo motionärens åsikt gällande den första att-satsen. Ställer vi som lagstiftare krav på våra producenter att hålla en hög nivå sett till kvalitet och djurvälstånd m.m. så måste även det avspeglas i upphandlingsledet. Ett sätt att försöka åstadkomma just detta har varit att skapa "matlandet Sverige". Projektet har på bara några år har blivit en etablerad del av Livsmedelsverige och gjort att det redan nu finns en rad positiva resultat av projektet. Exempelvis så har antalet livsmedelsföretag ökat med 11 procent och dessutom startas det fler och fler små slakterier (+ 32 procent). Matlandet har fem fokusområden där ett heter offentlig mat och har som mål att höja medvetenheten om vikten av bra livsmedel vid offentliga upphandlingar. För att ytterligare stärka de svenska producenternas möjligheter att leverera mat till det offentliga vill vi verka för att kraven vid offentlig upphandling ändras på ett sådant sätt som motionärerna föreslår.

Centerpartiets ingång i den nationella tillämpningen av EU:s jordbrukspolitik är att riktiga, aktiva, bönder skulle prioriteras och bönder med djur särskilt prioriteras. Detta med tanke på att det oftast är djurbönderna som har det tufft ekonomiskt, och som har svårt att ställa om med kort varsel. Vidare försökte landsbygdsministern att få så mycket pengar som möjligt till bonden själv. Systemet ska vara så enkelt som möjligt för bonden.

Centerpartiets linje i frågan om arbetsgivaravgifter är sedan tidigare att sänka arbetsgivaravgiften för att framförallt stimulera småföretagen samt minska regelbördan genom reformerade 3:12-regler. Därtill har egenavgifterna sänkts sedan 2006. Det återstår arbete på området men partiets linje är helt i enlighet med det som motionen föreslår.

Ett par av motionärerna tar upp frågan om konkurrensneutralitet för bönder inom EU.

Centerpartiet delar uppfattningen men anser att det är resten av EU som bör höja sig till Svenska nivåer istället för tvärtom. Det är också en linje som vi driver i såväl regeringen som i EU-förhandlingar. Vi ser också resultat på området. Vid årsskiftet skärptes t.ex. reglerna för grisuppfödning inom EU. Många gårdar inom EU har ännu inte hunnit implementera de nya reglerna och länderna hotas därför av viten och sanktioner, något som vi i Sverige inte riskerar, tvärtom har vår framförhållning gjort att vi har en relativ konkurrensfördel. Utöver detta så har

regeringen även tillsatt en utredning som ska presentera förslag på hur bondens konkurrenskraft ytterligare kan stärkas.

Partistämman beslutade att bifalla följande att-satser:

9.32.1 att utforma regler/tydliga krav vid offentlig upphandling av livsmedel när det gäller hur livsmedel tagits fram, producerats och fötts upp så att framtagandet/produktionen ska ha följt Svenskt regelverk.

att Centerpartiet på alla politiska nivåer driver frågan om att införa matpolicy som tar ansvar för miljöfrågan och djurskyddslagstiftningen

att införa en livsmedelsstrategi på nationell nivå inom offentlig sektor för att därigenom värna svenskt jordbruk, miljöfrågor och djurskydd.

Partistämman beslutade att avslå följande att-satser:

9.33.2

9.33.3

9.34.2

Partistämman beslutade att anse övriga att-satser i detta avsnitt besvarade:

9.32.2

9.32.3

9.33.1

9.33.4

9.34.1

9.34.3

9.35

VILDSVIN MOTION NR 9.36 – 9.39

9.36.1, 9.38.2, 9.39.1 Att Sverige inför en lag om totalförbud mot utfodring av vildsvin. Endast jaktåtling i små mängder kan tillåtas.

9.37.1 Att det lagstiftas angående begränsning av utfodringsmängder för vildsvin anpassade till de mängder som framgår av Naturvårdsverkets rekommendationer.

9.38.1 Att flera prototyper av vildsvinsfällor godkänns omgående.

Motionsyttrande:

Genom att se över utfodringen av vildsvin kan man kanske minska tillväxten av stammen. Förra sommaren fattade regeringen beslut om att tillsätta en särskild utredare som ska se över jaktlagen. Utredaren ska även titta på frågor som rör utfodring av vilda djur och arrendatorers jakträtt, vilket absolut rör vildsvinen. Utredaren ska lämna sitt slutbetänkande i december 2014 men regeringen beslutade innan sommaren att i ett tilläggsdirektiv uppdra åt utredaren att undersöka möjligheterna att använda kameraövervakning som ett sätt att begränsa stammen. Denna del av utredningen kommer att presenteras i juni nästa år. Centerpartiet anser att det är klokt att invänta utredarens förslag innan beslut i frågan fattas.

I april genomförde regeringen dock en ändring i jaktförordningen som innebär att det blir enklare att få använda fällor som har godkänts i andra EU-länder. Ändringen innebär att regeringen för in en klausul om så kallad ömsesidigt godkännande av fångstredskap i jaktförordningen. Förändringen är en anpassning till EU-rätten.

Partistämman beslutade att bifalla följande att-sats:

att kraftigt reducera vildsvinsstammen omgående så att dess skadeverkan minimeras för verksamma på landsbygden.

Partistämman beslutade att anse följande att-satser besvarade:

9.36 – 9.39

ÅTERBETALNING AV JORDBRUKSSTÖD MOTION NR 9.40

9.40.1 Att jordbruksverket inte ska kunna begära återbetalning av gårdsstöd retroaktivt.

Motionsyttrande:

Svenska lantbrukare har i vissa fall fått för stora summor i gårdsstöd utbetalda. Detta har sitt ursprung i eftersatt underhåll av administrationen av jordbruksstöden, främst under den tidigare Socialdemokratiska regeringen. Denna underfinansiering resulterade bland annat i att det inte var möjligt att prioritera en uppdatering av det kartmaterial som används för stödansökan, den så kallade blockdatabasen. Det dåliga underlaget är den avgörande faktorn för den situation vi har idag.

När Alliansregeringen tillträdde 2006 inleddes ett omfattande arbete med att uppdatera uppgifterna, bland annat avsattes en kvarts miljard till detta arbete. Tyvärr hade EU då redan påbörjat en granskning av kvaliteten på blockdatabasen i Sverige. Utifrån att Socialdemokraterna och dess stödpartier inte brytt sig om frågan kunde brister konstateras i underlaget för utbetalningarna i databasen, jämfört med hur det såg ut i verkligheten, och Sverige tilldömdes böter på mer än 800 miljoner kr för åren 2005-2008.

Utgångspunkten från EU och flera andra var att bönderna skulle stå för hela notan. Det ansåg landsbygdsminister Eskil Erlandsson och Centerpartiet inte var rimligt. Bonden hade i många fall inte varit medveten om felaktigheterna och myndigheterna hade också gjort felaktiga tolkningar. Hela boten på dryga 800 miljoner kronor finansieras därför inte genom återkrav från lantbrukare. Ungefär en tredjedel finansieras direkt av staten och en tredjedel genom omfördelning av landsbygdsprogrammet. Utgångspunkten var att enbart sådana fel som bonden på olika sätt borde varit medveten om skulle återkrävas. I det fall dessa pengar inte återkrävs riskerar Sverige ytterligare böter.

Centerpartiet har stor förståelse för den frustration många känner för återkravshanteringen. I några fall anser man sig ha litat på myndighetens uppgifter, i vissa fall har underlagen varit fel och det är viktigt att granska att det blir korrekt.

Stöd som sökts och betalats ut på korrekta underlag skall ej återbetalas. Sedan anser vi att jordbruksverket inte ska kunna begära återbetalning av gårdsstöd retroaktivt, om ansökan skett på basis av, vid tidpunkt för ansökan av myndigheten godkända arealer och gällande regler.

Vi välkomnar det initiativ Jordbruksverket tagit för att förtydliga kommunikationen och förbättra rättssäkerheten.

Partistämman beslutade att bifalla följande att-satser:

att jordbruksverket inte ska kunna begära återbetalning av gårdsstöd retroaktivt, om ansökan skett på basis av, vid tidpunkt för ansökan av myndigheten godkända arealer och gällande regler.

Partistämman beslutade att anse följande att-sats besvarad:

9.40

MYNDIGHETSUTÖVNING MOT LANTBRUKARE MOTION NR 9.41

9.41.1 Att den företagare som inom skogs- och lantbruk som fått föreläggande, av för verksamheten betydande omfattning, ska kunna begära en "second opinion" av en inspektör som är helt obunden till den inspektör som gjort inspektionen som ligger till grund till föreläggandet.

9.41.2 Att bevisbördan ska ligga på myndigheten och inte på företagaren.

Motionsyttrande:

Centerpartiet delar motionärens syn på att prövning av myndighetsbeslut är en fundamental del av ett rättsamhälle, idag finns inte denna möjlighet för skogs- och lantbruk, däremot går det att överklaga beslut men vi anser inte att detta är tillräckligt då ett överklagande förutsätter att det finns ett lagakraftvunnet beslut att överklaga.

Att få ett andra yttrande innan detta skett anser centerpartiet är en ordning som är viktig att främja. Principen med omvänd bevisbörda är även den en grundläggande del av vårt rättssystem, att man är oskyldig till dess att motsatsen är bevisad. Det som skiljer vissa av de gröna näringarna från många andra näringsverksamheter är att de innehåller en ovanligt stor del av egenkontroller. Det är dock av stor vikt att man som brukare kan känna sig trygg i att man blir rättvist behandlad och att principen med omvänd bevisbörda gäller även i detta fall.

Centerpartiet anser dock att egenkontroller även fortsättningsvis har en viktig funktion att fylla eftersom alternativet vore ett mycket detaljerat regelverk som knappast skulle gynna den enskilde företagaren eller de gröna näringarna i stort.

Partistämman beslutade att bifalla följande att-satser:

9.41.1 att den företagare som inom skogs- och lantbruk som fått föreläggande, av för verksamheten betydande omfattning, ska kunna begära en ”second opinion” av en inspektör som är helt obunden till den inspektör som gjort inspektionen som ligger till grund till föreläggandet.

9.41.2 att bevisbördan ska ligga på myndigheten och inte på företagaren.

SVENSKT INSJÖFISKE MOTION NR 9.42 – 9.43

9.42.1 Att Sverige bör kraftigt utöka forskning och rådgivning kring insjöfiske och vattenbruk samt samordna detta med vatten- och miljöarbete. Samarbetet med de nordiska länderna bör utökas. Detta innebär en nödvändig satsning i ett globalt ansvar för såväl livsmedelsförsörjning som vattenmiljö.

9.43.1 Att centerpartiet driver frågan om att införa en särskild fiskevårdsavgift för områden med fritt handredskapsfiske.

9.43.2 Att en betydande del av medlen går till att bilda, utveckla och driva lokala fiskevårdsområden med ansvar för fiskevård och tillsyn inom sitt område.

9.43.3 Att influtna medel förvaltas av länsstyrelsen och även används för informationsinsatser till de fiskande och till att bygga upp ett system för fångstrapportering för att öka kunskapen om fiskbestånden.

9.43.4 Att inskränkningar i fiskets fria tillgänglighet endast kan införas av länsstyrelsen av fiskevårdande skäl.

Motionsyttrande:

Fisket måste bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt. Det stora hotet mot fiskebestånden består av en kombination av för hårt fisketryck, övergödning, utsläpp av långlivade miljögifter och oljeutsläpp. Detta måste motverkas på olika vis. Livskraftiga fiskbestånd är viktiga för den biologiska mångfalden, vår fritid och den svenska fiskeindustrin. Centerpartiet vill se ett svenskt och europeiskt yrkesfiske som kan bidra till att hålla fiskesamhällen levande och bidra till vårt välstånd.

Motionen behandlar viktiga frågor om överfiskning av våra hav och behovet av en god fiskevård såväl nationellt som internationellt. En effekt av förbättrat vattenbruk och fiskevård, förutom de miljömässiga vinsterna, är att det även genererar jobb på landsbygden.

I oktober 2012 presenterade regeringen sin forsknings- och innovationsproposition där man uppmärksammar de frågor som motionen pekar på. Som ett resultat av detta kommer regeringen att förstärka forskningen om miljö och hållbar utveckling vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas, med 300 miljoner kronor fram till 2016.

Utöver detta öppnar Europeiska Fiskefonden för ytterligare möjligheter med sina stöd inom vattenbruk. Genom att utveckla småskalig fiskeodling som genererar sysselsättning och livsmedel, skapas samtidigt ett bra komplement till havsfisket.

Centerpartiet vill utveckla fisketurismen, där kreativa lösningar kan skapa goda förutsättningar för såväl näringsidkare som ägare till fiskevatten.

Regeringen har på Centerpartiets initiativ låtit utreda förutsättningarna för hur ett ekonomiskt och ekologiskt svenskt vattenbruk ska kunna utvecklas och vi vill fortsätta att uppmuntra utvecklingen av hållbar fiskeodling.

Motionen 9.43 tar bl.a. upp den angelägna frågan om bra fiskevård. Centerpartiet delar synen på att det finns ett behov av att förbättra denna men tror inte att det bästa sättet att finansiera en sådan är genom en generell avgift. Dels för att det skulle bli väldigt svårt att kontrollera efterlevnaden, dels för att det skulle omfatta alla som över huvudtaget sätter sig och metar på en brygga en sommardag. Centerpartiet vill att delar av den nödvändiga finansieringen ska komma från fiskeriprogrammet.

Det finns även ett principiellt ställningstagande i denna fråga som man bör beakta, och det är att våra sjöar och kuster ägs gemensamt av oss alla och då bör vården av dessa också så långt det är möjligt finansieras gemensamt där staten står för grundläggande finansiering tillsammans med EU:s fiskeprogram.

Partistämman beslutade att bifalla följande att-sats:

att Sverige utökar sin forskning och rådgivning kring insjöfiskeoch vattenbruk och samordnar detta med vatten- och miljöarbete tillsammans med de andra nordiska länderna.

Partistämman beslutade att avslå följande att-sats:

9.43

Partistämman beslutade att anse följande att-sats i detta avsnitt besvarad:

9.42

BYGG FÖR LEVANDE LANDSBYGD OCH MOTVERKA URBANISERING MOTION NR 9.44 - 9.45

- 9.44.1 Att man bromsar utvecklingen med en tilltagande avfolkning av landsbygden.
- 9.44.2 Satsar på infrastruktur i hela landet, inte minst Norrland med dubbelspår Gävle – Sundsvall för att knyta hop södra landet med Botniabanan och Ådalsbanan.
- 9.44.3 Etablerar både person- och godstrafik Sundsvall – Trondheim.
- 9.44.4 Bygger fler motorvägar.
- 9.44.5 Satsar mer på näringsliv och företagande i landsbygd och glesbygd så människor kan bo kvar. Riktade stöd.
- 9.44.6 Förutom att tillskapa nya resurser även tar en viss del av de satsningar som sker i storstad och flyttar till landsbygd och att mindre skattefinansiering sker i storstäder än som nu sker.
- 9.44.7 Att banker ska åläggas att bistå med investeringskapital och rörelsekapital till företag och statliga säkerhetsgarantier ska kunna utställas.
- 9.44.8 Att insatser ska göras för att minska de spänningar och den polarisation som uppstått mellan stad och land så att vars och ens betydelse, roll och värde tydliggörs och respekt och förståelse för varandra finns
- 9.45.1 Att mer medel tillförs så att landsbygden kan få en snabbare dataöverföring.
- 9.45.2 Att hinder undanröjs så att landsbygden kan få behålla en god service till sina invånare.

Motionsyttrande:

Motionen tar upp ett globalt fenomen som märks även här i Sverige, nämligen urbaniseringen. Fenomenet har behandlats mer ingående i en tidigare motion (9.23). Motionären tar även upp en rad förslag på sådant som skulle kunna göras för att förhindra den pågående utvecklingen. Några av förslagen rör satsningar på infrastruktur. Regeringen satsade i förra höstens infrastrukturproposition 522 miljarder kronor fram till 2025 på ett robust och effektivt transportsystem i hela landet. Just nu pågår den s.k. åtgärdsplaneringen på regional nivå. Det är i denna process det avgörs vilka projekt som får medel eller inte. Det är alltså inte i första hand en nationell utan regional fråga hur anslagsfördelningen kommer att se ut.

Motionen nämner också behovet av större satsningar på företagande och näringsliv på landsbygden. Den svenska marknaden för riskkapital är en av de största i Europa mätt som andel av BNP, men trots detta saknas finansiering för företag i tidiga skeden. För att öka tillgången till företagsfinansiering genom privat kapital vill Centerpartiet införa ett investeraravdrag för människor som investerar i ett företag, för att på så sätt öka incitamenten att investera i mindre snabbväxande företag och därmed öka tillgången på kapital i tidiga skeden för företag. Motionären å sin sida efterlyser krav på banker att bistå med investeringskapital och rörelsekapital till företag och att statliga säkerhetsgarantier ska kunna ställas ut. Centerpartiet anser som liberalt parti inte att det är möjligt att besluta över hur banker ska bedriva sin verksamhet på det sätt som motionären föreslår. Det vore ett oacceptabelt ingrepp i den fria företagsamheten.

För att lindra de spänningar mellan stad och land som motionen beskriver så ser centerpartiet med stor tillförsikt på det nya förslag till skatteutjämningsystem som just nu bereds inom regeringskansliet och den proposition som kommer under hösten. Från Centerpartiets sida har det viktigaste varit att kostnadsutjämnningen genomförs i enlighet med utredningens förslag och detta har blivit verklighet i det nu liggande förslaget.

Angående snabb dataöverföring även på landsbygden så pekar motionen 9.45 på en grundläggande förutsättning för att kunna leva och verka på landsbygden. Centerpartiet kommer i regeringen under perioden 2007 – 2014 att ha satsat 2,5 miljarder kronor på bredbandsutbyggnad. En stor del av denna satsning äger rum utanför våra större städer.

Vidare efterlyser samma motion krav på att landsbygden ska ges möjlighet att behålla en god service till sina invånare. Centerpartiet och regeringen har infört så kallad landsbygdssäkring vid regeringsbeslut för att de politiska konsekvenserna för landsbygden av ett beslut ska synliggöras. Vi behöver nu ta steg för att underlätta kommunernas landsbygdssäkring genom att ta fram ”verktyglådor” för landsbygdssäkring. Sådana verktyglådor finns bland annat i Finland och i

Storbritannien och kan liknas vid checklistor som den enskilda kommunen kan använda sig av för att landsbygdssäkra sina beslut. Centerpartiet vill att verktyg tas fram så att alla kommuner i Sverige kan arbeta med landsbygdssäkring.

Partistämman beslutade att bifalla följande att-satser:

9.45.1 att mer medel tillförs så att landsbygden kan få en snabbare dataöverföring.

att landsbygdssäkra en god och säker mobiltäckning där människor lever och verkar

Partistämman beslutade att anse övriga att-satser i detta avsnitt besvarade:

9.44

9.45.2

NÖDSLAKT MOTION NR 9.46

9.46.1 Att Centerpartiet arbetar för att dagens regelverk och riskbedömning ses över, så att vi möjliggör en väl fungerande nödslakt till fromma för djuren, miljön och en sund hushållning av livsmedel.

Motionsyttrande:

Centerpartiet ställer sig positiva till att det ska bli enklare att avliva djur på den egna gården eller på betet. Idag finns vissa djurraser där man kan få problem vid transport till slakt. Det gäller till exempel highland cattle eller bufflar som har stora horn och kan skada varandra eller människor vid transport och slakt.

Landsbygdsdepartementet jobbar därför gentemot EU för att reglerna för att avliva djur på gården ska bli enklare.

Partistämman beslutade att bifalla följande att-sats:

9.46.1 att Centerpartiet arbetar för att dagens regelverk och riskbedömning ses över, så att vi möjliggör en väl fungerande nödslakt till fromma för djuren, miljön och en sund hushållning av livsmedel.

SKOGEN MOTION NR 9.47

- 9.47.1 Att det tillsätts en skogsutredning med målsättningen att:
- a. skapa fler arbetstillfällen
  - b. Skapa en mer differentierad arbetsmarknad
  - c. Höja förädlingsgraden inom skogsindustrin i Sverige
  - d. Höja kvaliteten på skogsuttaget i Sverige
  - e. höja tillväxten för att sänka omloppstiden på skogen i Sverige

Motionsyttrande:

Motionen tar upp de stora ekonomiska värden som skapas i skogen och den viktiga roll som näringen spelar i stora delar av landet. För att ytterligare förstärka dessa värden efterlyser motionären ett ökat utnyttjande av de möjligheter som skogen erbjuder. Att skapa fler arbetstillfällen är av stor vikt för att hela landet ska kunna leva och här delar centerpartiet motionärens åsikt att skogen har en viktig roll att spela. Som ett led i detta har landsbygdsministern skapat visionen ”Skogsriket – med värden för världen” som har fyra fokusområden, nämligen hållbart brukande, förädling och innovation, upplevelser och rekreation och Sverige i världen. Alla målen syftar dessutom mot att skapa mer skogsråvara, bevara den biologiska mångfalden, värna de sociala värdena och att se till att Sverige har en jämställd skogssektor.

Med detta sagt är det dock viktigt att komma ihåg att den svenska skogspolitiken vilar på frihet under ansvar och att det är upp till den enskilde skogsägaren att inom gällande lagstiftning besluta om vad hon/han anser vara det bästa skogsbruket.

Partistämman beslutade att anse följande att-sats besvarad:
--

9.47

EN LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR OCH KVALITATIVT GOD VATTENFÖRSÖRJNING MOTION 9.48

- 9.48.1 Att distriktsstyrelsen arbetar för att underhålls- och förnyelsetakten av vattenledningarna (dricks- och avloppsvatten) ökar.
- 9.48.2 Att distriktsstyrelsen arbetar för att underhåll och förnyelse sker systematiskt med ett tydligt mål att anpassas för ett förändrat klimat.
- 9.48.3 Att distriktsstyrelsen arbetar för att god kvalitet, på lång kort sikt blir styrande för Stockholm vattens arbete.

Motionsyttrande:

Motionen tar upp det faktum att många av våra dricks- och avloppsvattenledningar idag är mycket gamla och i behov av att bytas ut. Investeringar som Stockholm Vatten gör ligger på flera hundra miljoner kronor årligen. En stor del av denna summa finansieras via VA-taxan vilket gör att man kan hålla en god effekt i renoveringstakten utan att nämnvärt tära på det egna kapitalet. Staden bedriver ett ständigt pågående arbete med att bevaka teknikutvecklingen och föreslå förbättringar på området. Även klimatförändringsproblematiken bevakas av Stockholm Vatten och distriktsstyrelsen i Stockholm gör bedömningen att man har läget under kontroll. Centerpartiet har ingen anledning att göra en annan bedömning.

<p>Partistämman beslutade att anse följande att-sats besvarad:</p>

<p>9.48</p>

LANDSBYGDSUTVECKLING MOTION NR 9.49, 13.34 – 13.35

- 9.49.1 Att Centerpartiet utvecklar och formulerar en ny övergripande och sammanhållen landsbygdsolitik där brukandet av de areella resurserna sätts i förgrunden.
- 9.49.2 Att förhållandet och motsättningen mellan vissa former av bevarande och brukande tydliggörs särskilt, där även ett tydliggörande av allemansrättens gränser ingår.
- 9.49.3 Att fisketurism och andra upplevelsenärings jämföras med jordbruk, skogsbruk och fiske i förhållandet till exempelvis strandskyddet
- 13:34:1 Att Centerpartiet verkar för en tydligare lagskrivning av Allemansrätten som undantar kommersiell verksamhet från densamma och klart och tydligt beskriver vad som ingår i Allemansrätten
- 13:34:2 Att Centerpartiet tar tydlig ställning för markägarnas rätt att själv välja vilken kommersiell verksamhet man vill ha på marken.
- 13:35 Att man ser över allemansrätten

Motionsyttrande:

Motionen 9.49 lyfter en rad frågor som är av vikt för landsbygden och dess möjligheter att leva och stå på egna ben, exempelvis skogsbruk, upplevelseturism, allemansrätten m.m. För att ta ett

samlat grepp om dess frågor tog partiet för ca ett år sedan fram en ”agenda för landsbygden” där de 25 viktigaste områdena identifierades och beskrev vad Centerpartiet vill göra på respektive område. I detta dokument finns givetvis de areella näringarna med och de är centrala för att möjliggöra en levande landsbygd men det är också viktigt att inte glömma bort att lyfta fram behovet av samma sorts samhällsservice de som bor i städer många gånger tar för given.

Naturen har unika värden som alla måste kunna ta del av. Allemansrätten är en individuellt grundad rättighet som ger människor frihet att njuta av naturen och som få länder i världen kan erbjuda. Det är viktigt att balansen mellan äganderätt och allemansrätt inte störs genom en kommersialisering. Balansen bör bygga på ett gott samarbete med markägare. I dag vittnar många markägare om hur marken med hänvisning till allemansrätten utnyttjas av storskaliga, organiserade och kommersiella aktörer. Detta medför problem och riskerar att begränsa allemansrätten för befolkningen som helhet genom slitage och konkurrens om begränsad natur. Det är viktigt att värna allas vår möjlighet att utnyttja allemansrätten och samtidigt också värna det personliga ägandet. Centerpartiet delar i detta avseende åsikten att det behövs ett tydliggörande av allemansrättens gränser och även andra lagar och förordningar som nämns i motionerna.13.34-35. Problemen ska dock lösas utan att inskränka allemansrätten.

Partistämman beslutade att bifalla följande att-satser:

att fisketurism, så långt det är möjligt inom ramen för strandskyddslagstiftningen, jämföras med andra näringsverksamheter som exempelvis jord- och skogsbruk, fiske etc.

att det behövs tydliggörande av allemansrättens gränser samt andra lagar och förordningar som berörs. Detta ska lösas utan att inskränka allemansrättens ursprungliga idé.

Partistämman beslutade att avslå följande att-sats:

9.49.3

Partistämman beslutade att anse övriga att-satser i detta avsnitt besvarade:

9.49.1

9.49.2

13.34.1

13.34.2

13.35

BILEN MOTION NR 9.50

9.50.1 Att Centerpartiet inte i något sammanhang bör ta ställning mot bilen.

Motionsyttrande:

Jordens resurser är inte oändliga. Ändå förbrukas i dag naturens eget kapital som om det aldrig skulle ta slut och det är inte långsiktigt hållbart. Med siktet inställt på en fossiloberoende fordonsflotta till år 2030 behöver omställningen av bilparken gå ännu snabbare. Samtidigt är bilen en viktig frihetssymbol och Centerpartiet anser att det är utsläppen vi ska jaga, inte bilen eller bilisten. För många människor är den det enda transportmedlet för att ta sig till och från sitt arbete, hämta och lämna på förskolan och hälsa på släkt och vänner. För att komma till rätta med bilarnas miljöpåverkan behöver vi därför kunna minska bilarnas utsläpp utan att för den skull straffa landsbygdens bilister. Genom att främja förnybara bränslen kan vi bidra till att sluta kretsloppen med ett av de mest resurseffektiva och miljövänliga bränslen som finns och samtidigt minska beroendet av bensin och diesel. Det är positivt både för miljön och för arbetstillfällen på landsbygden.

Partistämman beslutade att anse följande att-sats besvarad:

9.50

TILLÅT HALAL- OCH KOSCHERSLAKT MOTION NR 9.51

9.51.1 Att Centerpartiet i Riksdagen verkar för tillåtandet av kosher- och halalslakt.

Motionsyttrande:

Centerpartiet vill att alla djur ska bedövas innan slakt vilket också är gällande för allt svenskt kött. Inom EU är grundregeln att djur ska bedövas före slakt. Möjlighet finns dock för medlemsstaterna i EU att göra undantag från detta krav av religiösa skäl. Därigenom skulle man

alltså kunna hävda att det redan idag är tillåtet att utföra halal- och koscherslakt med stöd av dessa undantag så länge det sker på bedövade djur.

Centerpartiet ser det dock som problematiskt att dessa undantag verkar överutnyttjas. Vi har drivit frågan om bedövning redan i EP-valet 2009 och vi anser, av djurskyddsskäl, att en märkning kan vara ett sätt för att möjliggöra för konsumenter att göra ett aktivt val.

Kommissionen arbetar med en rapport om märkning som kommer 2013 och vi kommer noggrant att följa det arbetet.

Partistämman beslutade att avslå följande att-sats:

9.51

EN GRANNE SKA INTE BEHÖVA ANMÄLA NÅGON ANNAN FÖR VANVÅRD AV DJUR MOTION NR

9.52

9.52.1 Att alla kommuner utser en eller två personer som gör en inventering på hur djur- och djurägare mår.

9.52.2 Att dessa sedan lämnar en rapport till länsstyrelsen som kontrollerar djurskyddet.

Motionsyttrande:

Centerpartiet har i regeringen sett till att djurskyddshanteringen flyttats från kommunal till regional nivå. Det är alltid djurägaren som är ansvarig för att djuren sköts på ett bra sätt. Detta gäller oavsett om det rör sig om katter, marsvin eller grisar men självklart är det viktigt att det finns en kontroll över att människor verkligen sköter sina djur som de ska. Det förtjänar dock att nämnas att de allra flesta djurägare är väldigt måna om sina djur.

Tidigare låg djurskyddet på kommunerna. Det fungerade väldigt bra på många ställen, men i 40 av landets kommuner fungerade det inte alls. Under 2008 gjordes inte en enda kontroll i 40 av landets kommuner. Så kan vi inte ha det. För att få en kontroll som fungerar i hela landet flyttades därför kontrollen till länsstyrelserna. Dessutom tillfördes 118 miljoner kronor för att länsstyrelserna skulle klara av att sköta djurskyddskontrollerna. På senare tid har det även införts ett djurskyddsregister som underlättar länsstyrelsernas arbete.

I årets budget blir det 30 miljoner kronor extra till djurskyddet (25 till länsstyrelserna och 5 till jordbruksverket). Det innebär att länsstyrelserna får 147 miljoner till djurskyddet nästa år.

Det har också förts in en parameter om djurtäthet i länsstyrelsernas fördelningsnyckel, vilket gör att mer resurser nu går till de ställen i landet där det finns många djur. Länsstyrelserna har också fått i uppdrag att rapportera hur de jobbar med djurskyddet – vilket gör att frågan kommer kunna följas mer noggrant.

Partistämman beslutade att avslå följande att-sats:

9.52

BEVARA DET ÖPPNA ODLINGSLANDSKAPET I SVERIGE MOTION NR 9.53

9.53.1 Att Centerpartiet verkar för en sänkning av antalet år en gröda får växa för att klassas som jordbruksgröda, från dagens 20 år till 5 år.

Motionsyttrande:

Motionen tar upp de upplevda problemen med storskalig odling av poppel för bioenergislyften. Centerpartiet har förståelse för den olust inför förändringen av kulturlandskapet som det medför men inser också att vi måste öka vår användning av bioenergi om vi ska nå våra utsläppsmål. Vi anser att Centerpartiet bör ställa sig positiva till att odla mer förnybar energi, även på åkermark. Det innebär i sin tur att vi inte bör sänka gränsen för hur länge en gröda ska få odlas.

Partistämman beslutade att avslå följande att-sats:

9.53

BEHOVET AV HUSBEOVFSFISKE MOTION NR 9.54

9.54.1 Att Centerstämman ger våra representanter i riksdag och regering i uppdrag att snarast se till att förslaget att förbjuda nätfiske vid kusten inte blir verkställt.

Motionsyttrande:

För Centerpartiet är det viktigt att värna kustnära bygder, det småskaliga fisket liksom äganderätten. För att detta ska vara möjligt måste fiskebestånden vara i balans. Enligt myndigheterna så är situationen för flera arter allvarsam och åtgärder måste därför införas. Ska vi ha fisk i framtiden i våra vatten är vissa åtgärder nödvändiga och så länge vi inte har fiskbestånd i balans kan det vara nödvändigt med begränsningar av vissa redskap. Syftet är att

främja ett resurseffektivt och långsiktigt hållbart fiske utifrån såväl miljömässiga som ekonomiska och sociala dimensioner.

Med detta sagt så vill centerpartiet klargöra att man är bekymrad över villkoren för det småskaliga fisket och EU:s regler inom området som ofta tar sikte på problem inom andra fisken – både storleksmässigt och geografiskt – än det småskaliga fisket. Från Centerpartiets sida var det därför viktigt att man inom ramen för det arbetet med den gemensamma fiskeripolitiken försökte få till stånd bättre förutsättningar för det småskaliga fisket på hållbara bestånd som exempelvis möjlighet till husbehovsfiske med nät.

Partistämman beslutade att anse följande att-sats besvarad:

9:54

Partistämman beslutade att bifalla följande att-sats:

att arbeta för att kustnära husbehovsfiske med nät även framledes får bedrivas